

3. Романенко В. В. Вплив різних режимів рухової активності на фізичний стан студенток вищих навчальних закладів гуманітарного профілю: автореф. Дис.. канд. наук з фіз. вих. і спорту. Львів. 2003. 26 с.
4. Турчина Н. І. Сучасні особливості педагогічного процесу фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів технічного профілю і рекомендації щодо його вдосконалення / Здоровий спосіб життя: зб. наук. ст. Львів: ЛДУФК, 2007. № 22. С. 45–53.

Кулик М., студент групи 101-ФС
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Науковий керівник:
к.фіз.вих., доцент кафедри фізичної культури та спорту Гета А. В.
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сучасний етап науково-технічного прогресу вимагає інтенсифікації розумової праці студентської молоді, висуває високі вимоги до спеціальної професійно-педагогічної підготовки учителя загальноосвітньої школи та фізичного виховання в тому числі.

Педагогічна діяльність учителя фізичної культури є творчою, конструктивною, організаторською, діагностичною, важливою для відтворення суспільного потенціалу. Вона забезпечує навчально-виховний вплив не лише розумового, а й фізіологічного характеру. В зв'язку з цим його соціально-педагогічні функції (вихователя, організатора, дослідника) постійно розширюються й ускладнюються. До професійних здібностей учителя фізичного виховання належать: наявність педагогічного хисту; прагнення працювати в галузі ФКіС; типологічні риси нервової системи, що характеризують силу, рухливість і врівноваженість основних психічних процесів; добрий фізичний стан; висока загальна, інтелектуальна й естетична культура; морально-правова свідомість тощо.

Аналіз вимог до підготовленості вчителя фізичного виховання дає підстави стверджувати, що вони будуються на сукупності взаємопов'язаних фізкультурно-виховних і психолого-педагогічних знань і вмінь, котрі становлять основу професійно-педагогічної компетентності вчителя фізичного виховання. Це інтегроване, багаторівневе та багатокомпонентне утворення, що об'єднує: світоглядні позиції також діагностико-прогностичних, навчально-розвивальних, оздоровчо-профілактичних, навчально-методичних, виховних, комунікативних, здоров'язбережувальних, моніторингових, фізкультурно-просвітницьких аспектів його діяльності та є важливою характеристикою творчої педагогічної діяльності в галузі фізичної культури і спорту, прагнення до соціально-педагогічної активності, духовного та фізичного

самовдосконалення особистості вчителя. Професійно-педагогічна компетентність вчителя фізичного виховання є сукупністю елементів, що взаємодіють, взаємопроникають і мають виражений вплив на гуманізацію.

Питання підвищення якості професійної підготовки вчителя фізичної культури було і залишається предметом уваги багатьох учених. Дослідженню цієї проблеми присвячена значна кількість наукових праць, зокрема таким її аспектам, як упровадження особистісно орієнтованих технологій навчання та виховання у вищих педагогічних навчальних закладах фізкультурного профілю, оцінювання педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності, підготовка фахівців в умовах ступеневої освіти, теоретико-методичні основи підготовки.

Методична підготовка студентів є системою, яка складається з проведення лекційного курсу, семінарських, практичних та оглядово-методичних занять, самостійної та індивідуальної роботи з викладачем і навчальної практики. Завершується процес навчання рівнем готовності до професійно-педагогічної діяльності на основі педагогічних знань і умінь, особистісних якостей студентів, а також предметних знань, умінь і рухових навичок, які визначають ступінь їх готовності.

Рівень підготовки слід розглядати з позицій диференційованого підходу в навчанні студентів за допомогою різних засобів фізичного виховання і технічних засобів навчання.

Вагомих результатів професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури можна досягти лише за умов законодавчого, програмного та нормативного забезпечення, що виражається у конкретних документах і матеріалах, розроблених державними органами управління у сфері фізичної культури і спорту.

Положення щодо змісту і організації професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах базуються на засадах Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Державної національної програми «Освіта. Україна ХХІ століття», Національної доктрини розвитку освіти України у ХХІ столітті та інших законодавчих актах. Національна доктрина розвитку освіти націлює національну систему освіти на формування здорової, всебічно розвиненої особистості, яка вміє творчо мислити, ініціативно діяти, сприяє соціально-економічному розвитку держави, у якій проживає.

Оскільки під «підготовкою» розуміють «запас знань, досвіду, здобутих у процесі навчання, практичної діяльності», то у вищому педагогічному навчальному закладі професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури виступає як цілісний процес засвоєння й закріплення загальнопедагогічних і фахових знань, умінь, навичок, ознайомлення з передовим педагогічним досвідом. Результатом професійної підготовки є стан готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах.

Серед основних підходів наукової інтерпретації проблеми професійної підготовки майбутніх учителів вагоме місце займають погляди та думки

вчених-педагогів, які неодноразово підкреслювали необхідність більш глибокого розгляду проблеми професійного становлення педагога як педагогічної проблеми.

У педагогічній енциклопедії «професійна підготовка» тлумачиться як сукупність спеціальних знань, умінь та навичок, якостей особистості, трудового досвіду і норм поведінки, які забезпечують можливість успішної праці за обраною професією; процес повідомлення учням відповідних знань і вмінь. Проте, деякі науковці вважають, що такі характеристики недостатньо виразняють специфіку професійну підготовку педагога, і вважають за доцільно розглядати її як систему організаційних і педагогічних заходів, які забезпечують у особистості формування знань, умінь і навичок професійної спрямованості.

Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури розглядається як процес, який відображає науково й методично обґрунтовані заходи вищих навчальних закладів, спрямованих на формування протягом терміну навчання рівня професійної компетентності особистості, достатнього для організації фізичного виховання різних верств населення регіону й успішної праці в усіх ланках спортивного руху з урахуванням сучасних вимог ринку праці.

У культурологічному просторі професійна підготовка представлена як освітній процес, у якому студент і викладач реалізують себе як суб'єкти культури, а зміст освіти будується відповідно до змісту педагогічної культури, та із застосуванням особистісно орієнтованих технологій, культурних критеріїв і оцінок рівня готовності вчителя до професійної педагогічної діяльності. Інші науковці зазначають, що професійна підготовка повинна розглядатися через її результат або через процес його отримання як сукупність спеціальних знань, навичок і вмінь, якостей професійного досвіду та норм поведінки, які забезпечують можливість успішної діяльності за певною професією. Тому, з урахуванням змісту загального поняття «підготовка», зміст поняття «професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури» пропонують розглядати у таких аспектах:

- з точки зору її організаторів це процес створення науково-педагогічними працівниками й керівниками умов для цілеспрямованого формування і розвитку в майбутніх спеціалістів компетентності та здатності до професійної діяльності;
- з точки зору студентів це процес досягнення ними необхідного рівня підготовленості, який би забезпечив готовність до виконання дій за призначенням; – як результат професійної підготовки це готовність її суб'єктів до професійної діяльності.

Розглянувши сучасну стратегію передових країн світу, яка базується на концепції всебічного культурного, інтелектуального, професійного та фізичного потенціалу особистості, можна впевнено виділити нові тенденції та проблеми сучасної освіти в період переходу від індустріального до інформаційного суспільства, які характеризуються дедалі більшою потребою у створенні такої системи освіти, яка б забезпечувала умови для формування

творчої особистості, що володіє перетворюючим інтелектом. Нова культура мислення може бути сформована тільки на базі інноваційної освіти, що спирається на нові засоби та новий зміст із широким використанням засобів сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

Проте аналіз стану питання показує, що, незважаючи на значні потенційні можливості, засоби сучасних інформаційних та комунікаційних технологій у системі вищої фізкультурної освіти ще не набули належного застосування. Основною причиною такого положення, на мою думку, є відсутність узагальнених підходів до реалізації можливостей інформативних комп'ютерних технологій у конкретних предметних галузях, що потребує проведення випереджальних теоретичних та експериментальних досліджень та розробки науково-методичних засад створення та застосування засобів ІКТ з різних спеціальностей та дисциплін. Інформатизація фізкультурної освіти може внести певні зміни практично до всіх компонентів навчального процесу: мети, зміст, освітні технології (включаючи форми організації пізнавальної діяльності, методи та засоби навчання), всі види діяльності: навчально-виховна, організаційно-управлінська, науково-дослідна.

Таким чином, педагогічно-виправдане використання в системі підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту засобів сучасних інформаційних та комунікаційних технологій дозволить підвищити якість навчання за рахунок створення та застосування зі спортивно-педагогічних дисциплін програмних засобів навчального призначення нового покоління: мультимедійні контролюючі та навчальні програми, програми-тренажери, демонстраційні мультимедійні матеріали, експертні системи, багатофункціональні навчальні системи.

Отже, професійна підготовка майбутнього вчителя фізичної культури є складною багатогранною системою, яка спрямована на здобуття та розвиток достатнього для продуктивної професійної діяльності рівня компетентності у процесі навчання у вищому навчальному закладі і практичній діяльності.

Література

1. Данилко М. Т. Формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. наук із фізичного виховання і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». К., 2020, 23 с.
2. Солтик О. О. Формування концептуальної моделі професійної діяльності викладача фізичного виховання вищого навчального закладу: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. наук із фізичного виховання і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» К., 2013. 21 с.
3. Сущенко Л. П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис. на здобуття ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти». К., 2003. 46 с.